

El document del mes d'abril de 2012 de l'AMR

número 4

Un inventari del far de Roses

Fragment de l'inventari de béns del Far de Roses

01

Inventari general de objectes, movibles, ensers i hermeneïtos
existents en este far; les balises de Isles Medes, balises del Puerto
i balises del Puerto de l'Estret

Far de Roses

Lluminera

Fig. de secció poligonal de 8 lats; 16 cristalls plans (2 per cara)
Disposa de paranyos, que necessita ser reparats

Apparato ottico

Consta de tres cossos: El superior format per 5 anells catadiòptics
dividits en 3 panells (este aparat no il·lumina la part de terra)
El cos central està format per tres lents plans convexes
El cos inferior està format per tres anells catadiòptics

Despatillados cos superior

En el 2º panel, prismes 1º, existe 2 de 5x4 i 18x3 mm.
En el prismes 5º del mateix panel existe uno de 6x6 mm.
En el 3º panel, prismes 1º existe uno de 12x11 mm.

Despatillados cos central

En el 2º panel, prismes 1º, existe uno de 8x4 mm.
En el 2º id., id. 2º, id. uno de 2x6 mm.
En el 3º id. id. 1º, id. tres de 12x6; 12x6 i 2x2 mm.
En el 1º id. id. 1º, id. dos de 5x2 i 1x2 mm.

Despatillados cos inferior

En el 3º panel, existe uno de 12x12 mm.
En el 3º id., id. dos de 13x8 i 19x17 mm.
En el 1º id., prismes 2º, tres petits
En el 1º id. id. 3º, dos de 12x12 i 17x17 mm.
En el 2º id. uno de 18x16 mm.

Les tres parts se conserven en bon estat. El camí de rodadura
presenta una cantada de dos mil·límetres

Central del far

El alumbrado de este far es elèctric contant per el servei del
municipi de les següents elements, instal·lats en una de les habitacions
del edifici del far

La central està constituïda en la actualitat de
un grup elèctric auxiliar marca "Power Unit" n.º 673 el qual
produeix la energia necessària en los casos de averia en las línies de

Dades arxivístiques del document

Arxiu Municipal de Roses (AMR), Fons Far de Roses, *Llibre d'inventari*, 02.11.1964-
02.09.1976. Donació de la senyora Elena Ruiz. Castellà.

Contingut

Els llibres d'inventaris dels efectes dels fars són bàsics per entendre la vida dels farers al llarg de la història contemporània. En el llibre d'inventari del far de Roses s'hi indiquen tots els béns presents dins de les seves dependències. Aquest llibre era un dels vuit llibres que tenien l'obligació de portar al dia els torrers per a l'administració de l'equipament: el llibre d'ordres, el de servei, el de registre de comunicacions, el de fars a la vista, el de visites, el d'inventari, el d'observacions meteorològiques i el de comptes de recanvis. De tots ells, l'únic que es conserva, que se sàpiga, és el llibre d'inventari que aquí es dona a conèixer.

Els llibres d'inventari s'havien de realitzar en el moment de canvi de farer. D'aquesta manera, a la jubilació de José María Escobar Rivallas (Sevilla, 2/11/1894 – Roses, 2/7/1968) fou destinat al far de Roses Felipe Peña Flores (San Vicente de la Barquera, Santander, 2/9/1906 – Roses, 15/6/2006), el qual va prendre possessió el dia 11 de febrer de 1965. Felipe Peña es jubilaria el dia 2 de setembre de 1976. Si s'hi fixen les dates del llibre i la de l'estada de Peña al far de Roses són pràcticament idèntiques.

<u>Vestíbulo</u>			
Reloj antiguo de pared	1	Sillones (con mucho uso)	4
Banco madera con caja	2	Asiento "Puta-Thermia"	1
<u>Muebles y enseres</u>			
<u>Comedor</u>			
Armario trinchero, de caoba, con crustales, de dos cuerpos	1	Mesa extensible	1
Sillas maderas (muchas usadas)	6	Lámpara de techo	1
		Hule mesa	1

La importància de les donacions per a la història de Roses

La conservació de l'únic document que es conserva a Roses de l'administració del seu far és gràcies a la donació que va fer l'any 2008 la senyora Elena Ruiz. D'aquesta manera s'ha pogut conservar una informació riquíssima sobre el funcionament del far a les dècades de 1960 i 1970. Les donacions són, doncs, un puntal fonamental per al coneixement de la història de la nostra vila, les quals complementen i supleixen les mancances de la documentació municipal. Els fons d'arxiu de famílies, de persones, d'empreses, d'associacions, etcètera són bàsics per a conèixer la història de la vila.

Context

L'actual far de Roses és hereu d'una llarga història lligada a la guia de les embarcacions del golf de Roses. El primer document que parla d'un far a la població és de l'any 1304. La seva ubicació era on avui dia hi ha el castell de la Trinitat. Per aquesta raó el puig on s'ubica el castell s'havia anomenat *puig des Far*. Bàsicament, es tractava d'un foc que senyalitzava a les embarcacions la costa rosinca.

L'actual far va començar a gestar-se, en el context d'un pla estatal de fars, l'any 1858 quan el govern de l'Estat va aprovar la redacció d'un projecte per a la construcció d'un far de quart ordre al golf de Roses. El projecte es va encarregar a l'enginyer Federico

Peira Vildósola, el qual projectava un far i un camí de servei d'uns 2 km per unir-lo al nucli urbà.

El pressupost de 213.633'30 rals va ser aprovat el 14 de gener de 1862 i les obres, adjudicades al barceloní Jacint Mombriu, van començar el 15 de maig del mateix any. Un temporal va emportar-se l'embarcador construït per deixar els materials i les pedres de Montjoi, provocant l'endarreriment de l'obra. L'aparell òptic, procedent del port de Marsella, es va instal·lar a finals de 1863.

El muntador del far va ser el torrer de Sant Sebastià, José Ramón Martínez, i la inauguració va tenir lloc l'1 de febrer de 1864, per bé que el mobiliari no va arribar fins un any després i el pagament dels terrenys expropiats a M. Àngela Fuster no es va fer efectiu fins al 1888. Sigui com sigui, l'1 de setembre de 1864 s'encengué per primera vegada l'actual far. El 1878 es va haver de fer una nova coberta de ferro a l'habitatge, per substituir l'embigat original que s'havia podrit. El 1881 un incendi va cremar un magatzem de fusta.

El 5 de setembre de 1921 el far va passar a tenir una característica de llum blanca amb grups de quatre ocultacions i un abast de 19 milles. Abans havia tingut una llum blanca fixa amb esclats vermells cada 2 segons i un abast de 12 milles. Les avaries en el subministrament elèctric per efecte del vent van ser una constant. A finals de 1923 s'hi va instal·lar el telèfon. Del far de Roses en depenen el far de les illes Medes (el 1924 el seu servei s'agregà a Roses) i els llums dels ports de Roses i l'Estartit.

Posteriorment, durant la Guerra Civil espanyola, els bombardejos de l'aviació franquista de setembre de 1937 van provocar el trencament de molts vidres, de la línia de conducció elèctrica i desperfectes als llums del port. El novembre de 1937 l'edifici va ser ocupat militarment. El far va tornar a donar llum el 4 de març de 1939, mentre que el llum del port va trigar uns dies més. La presència militar a tocar del far es va perllongar fins a finals de la dècada de 1950.

La plaça de farer de Roses fou suprimida, finalment, l'any 1999, a causa dels avenços tècnics que permeteren la completa automatització del funcionament del far i el seu control remot.

Més info

http://www.rosespedia.cat/index.php/Far_de_Roses

David Moré, *Fars i senyals marítims*, Girona, Diputació de Girona, Patronat Francesc Eiximenis, Quaderns de la revista de Girona, 2007.

David Moré, *La vida en los faros de España. El Cuerpo de Torreros de Faros o de Técnicos Mecánicos de Señales Marítimas (1851-1992)*, Barcelona, Museu Marítim de Barcelona i Angle Editorial, 2010.